

УКРАЇНСЬКИЙ СТОМАТОЛОГІЧНИЙ АЛЬМАНАХ

науково-практичний рецензований журнал
№ 6, 2012

Редакційна колегія:

Головний редактор – **В. М. Ждан**
Заст. головного редактора – **М. Д. Король**
Голова редакційної ради – **К. М. Косенко**
Літературний редактор – **Т. О. Лещенко**
Науковий редактор – **І. П. Кайдашев**

Відповідальний секретар
О. Е. Бережна

Члени редакційної колегії

**В. М. Бобирьов, В. І. Біда, А. П. Гасюк, Г. А. Лобань,
Б. Ф. Макеєв, Т. О. Петрушанко, Л. М. Тарасенко,
П. С. Фліс, Л. О. Хоменко**

Редакційна рада

**Д. С. Аветіков (Полтава), А. В. Борисенко (Київ),
В. І. Гризодуб (Харків), В. М. Дворник (Полтава),
Л. Ф. Каськова (Полтава), Є. В. Ковальов (Полтава),
Д. М. Король (Полтава), В. М. Мудра (Луганськ),
М. Я. Нідзельський (Полтава),
А. К. Нікопшин (Полтава), О. В. Рибалов (Полтава),
М. М. Рожко (Львів-Франківськ),
В. В. Рубаненко (Полтава), Г. П. Руїн (Харків),
А. В. Самойленко (Дніпропетровськ),
Ю. І. Силенко (Полтава), Т. П. Скрипнікова (Полтава),
П. І. Ткаченко (Полтава), О. О. Удод (Донецьк)**

Засновник:

Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

Журнал зареєстровано: 3 жовтня 2000 року,
свідоцтво: серія КВ, № 4591

Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України

Передплатний індекс: 06358

Мова видання:

українська, російська, англійська.

Адреса редакції:

36002, м. Полтава, вул. Навроцького, 7, к. 108,
тел. 0 (532) 53-25-21,
e-mail: usalmanah@mail.ru

Відповідальний за випуск – **Король М. Д.**
Художній і технічний редактор – **Мирон Ю. В.**
Комп'ютерна верстка та дизайн –
Капустян А. П., Волочай В. В.
Переклад англійською мовою – **Король Т. Г.**
Видавець – **ПП Король М. Д.**

Рекомендовано до друку Вченою Радою
Української медичної стоматологічної академії
та редакційною колегією журналу,
протокол № 2 від 10.10.2012 р.

Журнал включений до Переліку наукових видань
(№ 1251 від 01.07.2010), в яких можуть публікуватися
основні результати дисертаційних робіт. Відповідальність
за достовірність наведених у наукових публікаціях фактів,
цитат, стоматологічних та інших даних несуть автори.

Підписано до друку 23.06.2012 р.

Формат 60x84/8. Папір офсетний. Друк плоский.
Ум. друк. арк. 17, 5 + 0, 5 обл. Тираж 200 прим.

Заказ № 038

ПП «М-Принт», м. Полтава,
вул. Г. Сталінград, 34/24, к. 1, кв. 128.
Тел. +38 0 (532) 67-69-29.

ЗМІСТ

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНИЙ

О. В. Ганчо, П. Л. Ющенко, М. Д. Король
МІКРОБНА ЗАСЕЛЕНІСТЬ РОТОВОЇ РІДИНИ ЗА УМОВ ЗАСТОСУВАННЯ
СИЛІКОНОВИХ ВІДБИТКОВИХ МАТЕРІАЛІВ ПРИ ВИГОТОВЛЕННІ НЕЗІМНИХ
КОНСТРУЦІЙ ЗУБНИХ ПРОТЕЗІВ 4

А. П. Гасюк, В. І. Доценко, *П. А. Гасюк
ЕМАЛЬ ЗУБА ЯК ОСОБЛИВИЙ СТАН РІДКИХ КРИСТАЛІВ 8

Ю. А. Калініченко, І. В. Бобришева, А. О. Бобришева
ОСОБЛИВОСТІ ЗМІН СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ЩУРІВ ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМУ
СТРЕСОВОМУ УРАЖЕННІ ВЕРХНІХ ВІДДІЛІВ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ 13

А. В. Самойленко, В. О. Дрок, Т. О. Піндус
ВИВЧЕННЯ БІОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ МЕТАБОЛІЗМУ КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ
В ПАЦІЄНТІВ ІЗ ЗУБОЩЕЛЕПНИМИ АНОМАЛІЯМИ, УСКЛАДНЕНИМИ
ЗАХВОРЮВАННЯМИ ПАРОДОНТА, НА ТЛІ СКОЛІОЗУ 17

ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

Є. Н. Дичко, Ю. В. Хотімська, І. Б. Зєбзеєва
КРОВОПОСТАЧАННЯ ТКАНИН РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ
ПРИ ПАРЕСТЕТИЧНОМУ ФЕНОМЕНІ 21

Є. В. Ковальов, М. А. Шундрик, Л. С. Шундрик, В. С. Амосова
ВИВЧЕННЯ МІКРОТВЕРДОСТІ ЕМАЛІ ТА ДЕНТИНУ РІЗЦІВ
У НОРМІ І ПРИ ПАТОЛОГІЧНИХ СТАНАХ 25

С. П. Ярова, И. И. Заболотная
МНОГОУРОВНЕВОЕ ИЗУЧЕНИЕ РАСПРОСТРАНЕННОСТИ ТРЕЩИН ЭМАЛИ ЗУБОВ 28

С. П. Ярова, Н. В. Мозгова, Ю. Ю. Яров, А. Д. Желдакова
РОЛЬ ЕНДОТЕЛІАЛЬНОЇ ДИСФУНКЦІЇ В РОЗВИТКУ СУДИННИХ ПОРУШЕНЬ
ПРИ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ ПАРОДОНТА 32

ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

В. Д. Ахмеров, А. А. Розколупа
ОПТИМИЗАЦИЯ СОСТОЯНИЯ ТКАНЕЙ ОПЕРАЦИОННОГО ПОЛЯ ПРИ ПЛАНОВЫХ
ОПЕРАТИВНЫХ ВМЕШАТЕЛЬСТВАХ НА АЛЬВЕОЛЯРНОМ ОТРОСТКЕ 37

Л. Я. Богашова, А. І. Панькевич, І. А. Колісник, А. М. Гоголь, В. Л. Мельник
АНАЛІЗ МІСЦЕВИХ УСКЛАДНЕНЬ ІН'ЄКЦІЙНОГО ЗНЕБОЛЮВАННЯ
В ХІРУРГІЧНІЙ СТОМАТОЛОГІЇ 39

С. В. Коломієць
ВИКОРИСТАННЯ АДГЕЗИВНИХ ЗАХИСНИХ РАНОВИХ ПОВ'ЯЗОК
ПІСЛЯ ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ ТКАНИН ПАРОДОНТА 42

В. Л. Мельник, В. К. Шевченко
ЗАСТОСУВАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ МЕТОДІВ ЗНЕБОЛЮВАННЯ ПРИ ХІРУРГІЧНОМУ
ЛІКУВАННІ ПЕРІОДОНТИТУ В ПАЦІЄНТКИ З ПОЛІАЛЕРГІЄЮ (КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК) 44

И. В. Яценко, Д. С. Аветиков, С. А. Ставицкий
СРАВНИТЕЛЬНАЯ ОЦЕНКА РАЗЛИЧНЫХ МЕТОДОВ ИССЛЕДОВАНИЯ ИНТЕНСИВНОСТИ БОЛЕВОГО СИНДРОМА У ПАЦИЕНТОВ С ПАТОЛОГИЕЙ ВИСОЧНО-НИЖНЕЧЕЛЮСТНОГО СУСТАВА 48

ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

И. Д. Атмажов
ИЗМЕНЕНИЯ СОСТАВА РОТОВОЙ ЖИДКОСТИ У БОЛЬНЫХ, СТРАДАЮЩИХ
ХРОНИЧЕСКИМИ ЗАБОЛЕВАНИЯМИ СЛЮННЫХ ЖЕЛЕЗ И ПОДЛЕЖАЩИХ
НЕСЪЕМНОМУ ПРОТЕЗИРОВАНИЮ 51

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ, КОЛЕГИ, ДРУЗИ!

«Український стоматологічний альманах» – це науково-практичний журнал, призначений для науковців, які займаються розробкою теоретичних та практичних проблем стоматології; практичних лікарів-стоматологів; студентів стоматологічних факультетів; зубних техніків.

Розділи журналу:

1. Експериментально-теоретичний
2. Терапевтична стоматологія
3. Хірургічна стоматологія
4. Ортопедична стоматологія
5. Ортодонція
6. Стоматологія дитячого віку
7. Імплантологія
8. Епідеміологія, організація історії
9. Практичному лікарю
10. Короткі повідомлення
11. Зуботехнічне виробництво
12. Питання методології медичної освіти та науки
13. Огляди
14. Рецензії та дискусії
15. Нові матеріали, технології
16. Студентські наукові роботи
17. Авторські свідоцтва, патенти
18. Автореферати захищених дисертацій
19. Ювілеї
20. Некрологи
21. З'їзди, конференції, конкурси

Провідна мета журналу – висвітлення сучасних досягнень української стоматології. Ми запросили до співробітництва вчених, спеціалістів-стоматологів із усіх регіонів України. Надалі сподіваємося на професійне спілкування з фахівцями із країн СНД.

Запрошуємо всіх, хто має цікаві думки, нові ідеї, оригінальні статті до професійного спілкування.

Чекаємо на Ваші статті, інформацію, пропозиції, поради тощо.

І. М. Ткаченко

ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ЖУВАЛЬНИХ М'ЯЗІВ
У НОРМІ ЕЛЕКТРОМІОГРАФІЧНИМ МЕТОДОМ..... 55

А. А. Удод, С. И. Драмарецкая

УСОВЕРШЕНСТВОВАНАЯ МЕТОДИКА ИЗГОТОВЛЕНИЯ
АДГЕЗИВНЫХ МОСТОВИДНЫХ ПРОТЕЗОВ..... 58

О. Ю. Шульженко, Ю. І. Силенко, М. В. Хребор

ПОКАЗНИКИ ЕЛЕКТРОМІОГРАФІЇ В РІЗНІ ТЕРМІНИ
КОРИСТУВАННЯ ЧАСТКОВИМИ ЗНІМНИМИ ПРОТЕЗАМИ 61

О. М. Яковин, З. Р. Ожоган, О. С. Литвин*, А. А. Корчовий*

ЗАХИСНІ ВЛАСТИВОСТІ ПОКРИТТЯ ZrO₂, НАНЕСЕНОГО НА СПЛАВИ МЕТАЛІВ
ПРИ ВИГОТОВЛЕННІ ОРТОПЕДИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ ЗУБНИХ ПРОТЕЗІВ..... 65

ОРТОДОНТІЯ

П. С. Флис, Хе Мё

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ АППАРАТА «BIOBLOCK»
ПРИ ЛЕЧЕНИИ ПАЦИЕНТОВ СО СКУЧЕННОСТЬЮ ЗУБОВ 72

СТОМАТОЛОГІЯ ДИТЯЧОГО ВІКУ

В. Ф. Макеев, Г. Б. Мартінек

ОСОБЛИВОСТІ ВТРАТИ ШОСТИХ ЗУБІВ У ПІДЛІТКІВ 13-17 РОКІВ ЗАЛЕЖНО
ВІД ВІКУ, СТАТІ ТА НАЛЕЖНОСТІ ДО ВІДПОВІДНОЇ ЩЕЛЕПИ 75

Н. І. Смоляр, Х. Г. Муцій-Семенців

ПОКАЗНИКИ МІНЕРАЛІЗУВАЛЬНОЇ ЗДАТНОСТІ РОТОВОЇ РІДИНИ
В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З КАРІЕСОМ МОЛОЧНИХ ЗУБІВ

ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ

Т. О. Петрушанко, А. К. Ніколішин, Н. М. Іленко, Е. В. Ніколішина, О. П. Ступак
ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З
ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ В КОНТЕКСТІ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ .. 85

ОГЛЯДИ

В. Ф. Макеев, О. Я. Заблоцька

ОСТЕОПОРОЗ І ДЕНТАЛЬНА ІМПЛАНТАЦІЯ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ) 88

В. Ф. Макеев, Т. Ю. Белас

ПРОРІЗУВАННЯ І ПОЛОЖЕННЯ НИЖНІХ ТРЕТІХ МОЛЯРІВ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ
НА ФОРМУВАННЯ ЗУБОЩЕЛЕПНИХ ДЕФОРМАЦІЙ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ) 93

Е. Н. Чайка

ПРИНЦИПЫ ЛЕГИРОВАНИЯ, ЭЛЕМЕНТНЫЙ СОСТАВ И СВОЙСТВА ДЕНТАЛЬНЫХ
СПЛАВОВ НА ОСНОВЕ КОБАЛЬТА И НИКЕЛЯ (ОБЗОР ЛИТЕРАТУРЫ)..... 100

Н. І. Смоляр, С. Є. Лещук

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ БРОНХІАЛЬНОЮ АСТМОЮ І КАРІЕСОМ
ЗУБІВ У ДІТЕЙ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ) 105

РЕЦЕНЗІЇ ТА ДИСКУСІЇ

РЕЦЕНЗИЯ НА СЛОВАРЬ М. Н. ВОРОНОВОЙ «ЛАТИНСКО – НЕМЕЦКО – АНГЛО –
РУССКИЙ ТОЛКОВЫЙ СЛОВАРЬ ДЛЯ СТОМАТОЛОГОВ» 110

ПЕРЕЛІК СТАТЕЙ, ОПУБЛІКОВАНИХ У ЖУРНАЛІ

«Український стоматологічний альманах» за 2012 рік..... 112